

Prameny a literatura

1. Archivní prameny

A) Lichtenštejnsko

1) Liechtensteinisches Landesarchiv, Vaduz (LLA)
RF (Regierungsakten)
V (Verwaltungsakten)

2) Sammlungen des Fürsten von Liechtenstein, Hausarchiv der Regierenden Fürsten von und zu Liechtenstein, Vaduz und Wien (SL-HAL) Familienarchiv Korrespondenz der Kabinettskanzlei

B) Česká republika

1) Archiv bezpečnostních složek, Praha (ABS) 325, Stíhání nacistických válečných zločinců M 2, Odbor politického zpravodajství MV
A 31, Statisticko-evidenční odbor FMV

2) Archiv kanceláře prezidenta republiky (AKPR)
Kancelář prezidenta republiky

3) Archiv ministerstva zahraničních věcí, Praha (AMZV) GS-A Kabinet, r. 1945–1948
TO-O, Lichtenštejnsko, 1945–1959
TO-O, Švýcarsko, 1945–1959
TO-T, Švýcarsko, 1945–1954
Zprávy ZÚ Bern, 1945–1946
Zprávy ZÚ Bern, 1947–1951

4) Moravský zemský archiv, Brno (MZA)
Fond F 28
Fond B 124
Fond B 280

5) Národní archiv, Praha (NA)
Ministerstvo spravedlnosti
Ministerstvo vnitra nová registratura
Německé státní ministerstvo pro Čechy a Moravu
Nejvyšší správní soud
Státní památková správa
Ústřední ředitelství státních lesů a statků

6) Vojenský ústřední archiv Praha
Vojenský historický archiv, Sběrka 37

C) Švýcarsko

Schweizerisches Bundesarchiv, Bern (BAR) Bestände E 2001 (E), E 2200- 190 (-)

D) *Německo*

Politisches Archiv des Auswärtigen Amtes, Berlin (PAAA)

Regal 123, Büro des Reichsauszenministers, Akten betreffend Liechtenstein, 1938–1939

Regal 133, Büro des Staatssekretärs, Akten betreffend Liechtenstein, 1938–1944

Regal 375, Politische Abteilung, Akten betreffend Liechtenstein, 1936–1939

2. Edice pramenů a pamětí

DRTINA, Prokop, *Československo můj osud*, Praha 1992.

KOPECKÝ, Jaromír, *Paměti diplomata*, Praha 2004.

MORAVEC, František, *Špión, jemuž nevěřili*, Praha 1990.

Sbírka zákonů a nařízení republiky Československé, Praha 1945–1948.

Sbírka zákonů a nařízení státu Československého, Praha 1945.

Wirtschaftskrise, Nationalsozialismus und Krieg. Dokumente zur Liechtensteinischen Geschichte zwischen 1928 und 1950, berbeitet von Stefan Frey und Lukas Ospelt, hrsg. vom Liechtensteinschen Landesarchiv, Vaduz und Zürich 2011

3. Odborná literatura

BENEŠ, Zdeněk – KURAL, Václav (edd.), *Geschichte Verstehen. Die Entwicklung der deutsch-tschechischen Beziehungen in den böhmischen Ländern 1848–1948*, Praha 2002.

BRANDES, Detlef, *Češi pod německým protektorátem. Okupační politika, kolaborace a odboj 1939–1945*, Praha 1999.

GEIGER, Peter, *Kriegszeit. Liechtenstein 1939 bis 1945*, Sv. 2, Zürich 2010.

GEIGER, Peter, *Krisenzeit. Liechtenstein in den Dreissigerjahren 1928–1939*, Sv. 2, Vaduz – Zürich 2000.

GEIGER, Peter et al., *Questions concerning Liechtenstein during the National Socialist Period and the Second World War. Refugees, financial assets, works of art, production of Armaments. Final report of the Independent Commission of Historians Liechtenstein / Second World War*, Vaduz – Zürich 2009.

GLASSHEIM, Eagle, *Noble Nationalists. The Transformation of the Bohemian Aristocracy*, Cambridge, Mass, 2005.

HOFER, Walter, Gestaltung der diplomatischen Beziehungen der Schweiz zu neuen oder untergegangenen Staaten sowie zu Staaten mit grundlegenden Systemänderungen. In: BINDSCHEDLER, Rudolf L. – KURZ, Hans Rudolf – CARLGREN, Wilhelm – CARLSSON, Sten (edd.), *Schwedische und schweizerische Neutralität im Zweiten Weltkrieg*, Basel 1985, s. 176–196.

HORÁK, Ondřej, *Liechtensteinové mezi konfiskací a vyvlastněním. Příspěvek k poválečným zásahům do pozemkového vlastnictví v Československu v první polovině dvacáté století*, Praha 2010.

HORČIČKA, Václav, Ein Beitrag zur Problematik der Enteignung der Fürsten von Liechtenstein in der Tschechoslowakischen Republik. In: *Prague Papers on the History of International Relations*, 2009, s. 375–385.

HORČIČKA, Václav, Czechoslovak–Liechtenstein relations in the shadow of the Communist coup in Czechoslovakia, February 1948. In: *European Review of History: Revue européenne d'histoire*, Volume 19/2012, Issue 4, s. 601–620.

- HORČIČKA, Václav, Einige grundlegende Probleme des Wirkens der Familie Liechtenstein in den Böhmischen Ländern während des Zweiten Weltkrieges. In: Liechtensteinisch-Tschechische Historikerkommission (ed.), *Liechtensteinische Erinnerungsorte in den böhmischen Ländern*, Vaduz 2012, s. 123–137. České vydání: HORČIČKA, Václav, Nástin problematiky působení rodu Lichtenštejnů v českých zemích v období druhé světové války. In: GIGER, Peter – KNOZ, Tomáš (edd.), *Místa lichtenštejnské paměti. Časopis Matice moravské 131, Supplementum 3*, Brno 2012, s. 107–119.
- HORČIČKA, Václav, Konfiskace majetku knížat z Lichtenštejna v ČSR po druhé světové válce. Pohled československých úřadů. In: HAZDRA, Zdeněk – HORČIČKA, Václav – ŽUPANIČ, Jan (edd.), *Šlechta střední Evropy v konfrontaci s totalitními režimy 20. století. Der Adel Mitteleuropas in Konfrontation mit den totalitären Regimen des 20. Jahrhunderts*, Praha 2011, s. 281–286.
- HORČIČKA, Václav, Státní památková péče a konfiskace majetku rodu Lichtenštejnů po druhé světové válce. In: *Zprávy památkové péče*, 71. Jahrgang (2011), No. 2, s. 121–125.
- HORČIČKA, Václav, Die Tschechoslowakei und die Enteignungen nach dem Zweiten Weltkrieg. Der Fall Liechtenstein. In: *Zeitschrift für Geschichtswissenschaft*, 58. Jahrgang (2010), Sv. 5, s. 413–431.
- HORČIČKA, Václav, Tváří in tvář katastrofě. Lichtenštejnové a konec druhé světové války v Československu. In: *Genealogické a heraldické informace*, ročník 12, 2007, s. 65–72.
- HORČIČKA, Václav, Vylastnění majetku knížete Františka Josefa II. von und zu Liechtenstein v Československu v roce 1945 a jeho dopad na československo-lichtenštejnské vztahy v poválečném období. In: BRŇOVJÁK, Jiří – GOJNICZEK, Waclaw – ZÁŘICKÝ, Aleš (edd.), *Šlechtic v Horním Slezsku – Szlachcic na Górnym Śląsku. Vztah regionu a center na příkladu osudů a kariér šlechty Horního Slezska (15.–20. století) – Relacje między regionem i centrum w losach i karierach szlachty na Górnym Śląsku (XV–XX wiek)*, in: *Nobilitas in historia Moderna, tomus 5*, Katowice–Ostrava 2011, s. 401–419.
- HORČIČKA, Václav, *Lichtenštejnové v Československu*. Agentura Pankrác, s.r.o., Praha 2014.
- HOREJŠ, Miloš, Šlechta a nacistická pozemková politika v českých zemích. In: HAZDRA, Zdeněk – HORČIČKA, Václav – ŽUPANIČ, Jan (edd.), *Středoevropská šlechta konfrontaci s totalitními režimy 20. století*, Praha 2010, s. 235–258.
- HRUBANT, Jaroslav, *Liechtensteinové. K dějinám páté kolony u nás*, Praha 1945.
- JELÍNKOVÁ, Dita, *Transformace životní reality Alfonse Clary-Aldringena v postimperiálním světě: postoje, strategie, konsekvence*. In: HAZDRA, Zdeněk – HORČIČKA, Václav – ŽUPANIČ, Jan (edd.), *Středoevropská šlechta v konfrontaci s totalitními režimy 20. století*, Praha 2010, s. 107–131.
- Konfliktní společenství, katastrofa, uvolnění. Náčrt výkladu německo-českých dějin od 19. století / Konfliktgemeinschaft, Katastrophe, Entspannung, Skizze einer Darstellung der deutsch-tschechischen Geschichte seit dem 19. Jahrhundert*, Praha 1996, München 1997.
- KUKLÍK, Jan, *Mýty a realita tzv. „Benešových dekretů“*. *Dekrety prezidenta republiky 1940–1945*, Praha 2002.
- LOEWENFELD, Erwin, The Protection of Private Property under the Minorities Protection Treaties. In: *Transactions of the Grotius Society 16*, Problems of Peace and War, Papers Read before the Society in the Year 1930 (1930), s. 41–64.
- LUKES, Igor, *The Schönborn Palace and its Prewar American Residents, Prague Papers on the History of International Relations*, 2008, s. 321–334.

- LUSSY, Hanspeter – LÓPEZ, Rodrigo, *Liechtensteinische Finanzbeziehungen zur Zeit des Nationalsozialismus*, Teilband I, Vaduz – Zürich 2005
- LUSSY, Hanspeter – BONHAGE, Barbara – HORN, Christian, *Schweizerische Wertpapiergeschäfte mit dem „Dritten Reich“*, *Handel, Raub und Restitution. Unabhängige Expertenkommission Schweiz – Zweiter Weltkrieg, Commission Indépendante d'Experts Suisse – Seconde Guerre Mondiale*, Sv. 14, Zürich 2001.
- MARXER, Roland, Liechtensteins Beziehungen und zu deren Nachfolgestaaten seit 1945. In: *Jahrbuch des Historischen Vereins für das Fürstentum Liechtenstein*, Sv. 105/2006, s. 131–148.
- MATT, Alphons, *Zwischen allen Fronten. Der Zweite Weltkrieg aus der Sicht des Büros Ha*, 2. Aufl., Frauenfeld 1969.
- PINTEROVÁ, Jana, Knížectví, Lichtenštejnsko a jeho vztahy s Českou republikou od roku 1918 do současnosti se stručným historickým přehledem, diplomová práce FSV UK v Praze, Praha 2000.
- PROKŠ, Petr, *Československo a západ 1945–1948. Vztahy Československa se Spojenými státy, Velkou Británií a Francií v letech 1945–1948*, Praha 2001
- SCHMID, Daniel C., *Dreiecksgeschichten. Die Schweizer Diplomatie, das „Dritte Reich“ und die böhmischen Länder 1938–1945*, Zürich 2004.
- SEDLÁČEK, Jaromír, *Právní posice rodu knížat z Liechtensteinu a na Liechtensteině podle práva československého*, Olomouc 1928.
- SPÄTI, Christoph, *Die Schweiz und die Tschechoslowakei 1945–1953. Wirtschaftliche, politische und kulturelle Beziehungen im Polarisationsfeld des Ost-West-Konflikts*, Zürich 2000.
- UHLÍKOVÁ, Kristina, *Národní kulturní komise 1947–1951*, Praha 2004
- VONDROVÁ, Jitka, *Češi a sudetoněmecká otázka 1939–1945. Dokumenty*, Praha 1994.
- VYŠNÝ, Paul, *The Runciman mission to Czechoslovakia, 1938: prelude to Munich. Basingstoke, Palgrave Macmillan*, Hampshire u. a. 2003.
- WILHELM, Gustav, Der Weg der Liechtenstein-Galerie von Wien nach Vaduz. In: *Jahrbuch des Historischen Vereins für das Fürstentum Liechtenstein*, Sv. 95/1998, s. 4–48.
- ŽUPANIČ, Jan, *Nová šlechta rakouského císařství*, Praha 2006.
- ŽUPANIČ, Jan, Perzekuce a rezistence. Rod Colloredo-Mannsfeldů za druhé světové války. In: PEJČOCH, Ivo – PLACHÝ Jiří et al. (edd.), *Okupace, kolaborace, retribuice*, Praha 2010, s. 99–107.

Použitá literatura

- BEATTIE, David, *Liechtenstein, Geschichte & Gegenwart*, 1. Auflage, Triesen 2005.
- BEATTIE, David, *Liechtenstein. A Modern History*, 2. Auflage, Triesen 2012.
- GEIGER, Peter, *Kriegszeit, Liechtenstein 1939 bis 1945*, Vaduz–Zürich 2010.
- GEIGER, Peter, Das Bild der böhmischen Länder, der Tschechoslowakei und Tschechiens in den liechtensteinischen Medien. In: Liechtensteinische Historikerkommission (ed.), *Liechtensteinische Erinnerungsorte in den böhmischen Ländern*, Vaduz 2012, s. 215–246. České vydání: GEIGER, Peter, Obrazy českých zemí, Československa a České republiky v lichtenštejnských médiích. In: GEIGER, Peter – KNOZ, Tomáš (edd.), *Místa lichtenštejnské paměti. Časopis Matice moravské 131, Supplementum 3*, Brno 2012, s. 203–228.
- GEIGER, Peter, Bemühungen um Rückgewinnung und Rettung fürstlicher Güter von 1938 bis 1945. In: Liechtensteinisch-Tschechische Historikerkommission (ed.), *Das Fürstenhaus, der Staat Liechtenstein und die Tschechoslowakei im 20. Jahrhundert*, Vaduz 2013, s. 63–80. České vydání: GEIGER, Peter, Snahy o znovuzískání a záchranu knížecích statků v letech 1938–1945. In: GEIGER, Peter – KNOZ, Tomáš (edd.), *Lichtenštejnové, Lichtenštejnsko a Československo ve 20. století. Časopis Matice moravské 132, Supplementum 6*, Brno 2013, s. 63–80.
- GEIGER, Peter, Alle enteigneten liechtensteinischen Staatsangehörigen: Wer, was, wo? Was wurde aus dem enteigneten Besitz? In: Liechtensteinisch-Tschechische Historikerkommission (ed.), *Das Fürstenhaus, der Staat Liechtenstein und die Tschechoslowakei im 20. Jahrhundert*, Vaduz 2013, s. 185–198. České vydání: GEIGER, Peter, Všichni vyvlastnění lichtenštejnští občané. Kde, co, kdo? Co se stalo s vyvlastněnými majetky? In: GEIGER, Peter – KNOZ, Tomáš (edd.), *Lichtenštejnové, Lichtenštejnsko a Československo ve 20. století. Časopis Matice moravské 132, Supplementum 6*, Brno 2013, s. 181–196.
- GRACOVÁ, Božena, Das Bild der Liechtenstein in tschechischen Geschichtslehrbüchern. In: Liechtensteinisch-Tschechische Historikerkommission (ed.), *Liechtensteinische Erinnerungsorte in den böhmischen Ländern*, Vaduz 2012, s. 183–194. České vydání: GRACOVÁ, Božena, Obraz Lichtenštejnů v českých učebnicích dějepisu. In: GEIGER, Peter – KNOZ, Tomáš (edd.), *Místa lichtenštejnské paměti. Časopis Matice moravské 131, Supplementum 3*, Brno 2012, s. 173–181.
- HORČIČKA, Václav, Die Tschechoslowakei und die Enteignungen nach dem Zweiten Weltkrieg. Der Fall Liechtenstein. In: *Zeitschrift für Geschichtswissenschaft*, 58. Jahrgang (2010), Bd. 5, s. 413–431.
- HORČIČKA, Václav, Einige grundlegende Probleme des Wirkens der Familie Liechtenstein in den Böhmisches Ländern während des Zweiten Weltkrieges. In: Liechtensteinisch-Tschechische Historikerkommission (ed.), *Liechtensteinische Erinnerungsorte in den böhmischen Ländern*, Vaduz 2012, s. 215–246. České vydání: HORČIČKA, Václav, Nástin problematiky působení rodu Lichtenštejnů v českých zemích v období druhé světové války. In: GEIGER, Peter – KNOZ, Tomáš (edd.), *Místa lichtenštejnské paměti. Časopis Matice moravské 131, Supplementum 3*, Brno 2012, s. 107–119.
- HORČIČKA, Václav, Czechoslovak-Liechtenstein relations in the shadow of the Communist coup in Czechoslovakia, February 1948, *European Review of History*, Vol. 19, No. 4, August 2012, s. 601–620.

Vztahy mezi Lichtenštejnskem a Československem a jeho nástupnickými státy
od druhé světové války

- Liechtensteinisch-Tschechische Historikerkommission (ed.), *Liechtensteinische Erinnerungsorte in den böhmischen Ländern*, Vaduz 2012.
- Liechtensteinisch-Tschechische Historikerkommission (ed.), *Die Liechtenstein: Kontinuitäten – Diskontinuitäten*, Vaduz 2013.
- Liechtensteinisch-Tschechische Historikerkommission (ed.), *Das Fürstenhaus, der Staat Liechtenstein und die Tschechoslowakei im 20. Jahrhundert*, Vaduz 2013.
- MARXER, Roland, Liechtensteins Beziehungen zur Tschechoslowakei und zu deren Nachfolgestaaten seit 1945. In: *Jahrbuch des Historischen Vereins für das Fürstentum Liechtenstein*, Bd 105, Vaduz 2006.
- MARXER, Roland, Die Beziehungen zwischen dem Fürstentum Liechtenstein und der Tschechoslowakei bzw. der Tschechischen Republik seit dem Zweiten Weltkrieg. In: Liechtensteinisch-Tschechische Historikerkommission (ed.), *Das Fürstenhaus, der Staat Liechtenstein und die Tschechoslowakei im 20. Jahrhundert*, Vaduz 2013, s. 213–235. České vydání: MARXER, Roland, Vztahy mezi Lichtenštejnskem a Československem – Českem po druhé světové válce. In: GEIGER, Peter – KNOZ, Tomáš (edd.), *Lichtenštejn nové, Lichtenštejnsko a Československo ve 20. století. Časopis Matice moravské 132, Supplementum 6*, Brno 2013. s. 209–224.
- QUADERER, Rupert, Ein „Annex Österreichs“ oder ein souveräner Staat? – Liechtensteins Beziehungen zur Tschechoslowakei nach dem Ersten Weltkrieg. In: *Jahrbuch des Historischen Vereins für das Fürstentum Liechtenstein*, Bd. 105, Vaduz 2006.
- QUADERER, Rupert, Liechtenstein und die Bodenreform in der Tschechoslowakei nach dem Ersten Weltkrieg. In: *Prague Papers on the History of International Relations*, Praha 2008, s. 265–290.
- QUADERER, Rupert, Beneš vertrete „einen unserer Aufnahme feindlichen Standpunkt“ – Liechtenstein, der Völkerbund und die Tschechoslowakei. In: Liechtensteinisch-Tschechische Historikerkommission (ed.), *Liechtensteinische Erinnerungsorte in den böhmischen Ländern*, Vaduz 2012, s. 83–122. České vydání: QUADERER, Rupert, Beneš zastává „našemu přijetí nepřátelské stanovisko“. Lichtenštejnsko. Společnost národů a Československo. In: GEIGER, Peter – KNOZ, Tomáš (edd.), *Místa lichtenštejnské paměti. Časopis Matice moravské 131, Supplementum 3*, Brno 2012, s. 73–106.
- Regierung des Fürstentums Liechtenstein, Ziele und Prioritäten der liechtensteinischen Aussenpolitik, *Schriftenreihe der Regierung 2007*, Vaduz 2008.
- Regierung des Fürstentums Liechtenstein (ed.), *Liechtenstein 1938–1978, Bilder und Dokumente*, Vaduz 1978.
- Ressort Äusseres, Fürstentum Liechtenstein, Prioritäten der Liechtensteinischen Aussenpolitik, Vaduz 2012, s. 32–33.